נורית חרוקה Ficaria ficarioides – צמח צפוני נדיר ביותר נתגלה פעם שניה בחרמון לאחר ארבעים שנה

שמואל מזר ShmuelM@kkl.org.il
אבי שמידע avi.shmida@gmail.com
תצפית: 12.3.2018
פרסום: 30.3.2018

נורית חרוקה *Ficaria ficarioides* נמצאה שוב בחרמון ההררי לאחר ארבעים שנה. לראשונה היא נמצאה ב- 20.4.76 ע"י אבי שמידע ברום 1700 מ'. אשתקד ב-10.5.2017 היא נמצאה שוב במהלך השתלמות כלנית ב 10.5.17 בתחנה של נחל ערער עליון, כ 20 מ' מהשביל (שמידע ופולק, 2017). נמצאו אז פרטים ספורים שנשאו עלים והיו כבר אחרי הפריחה. השנה נצפתה אותה אוכלוסיה בפריחה בתאריך 12.3.2018 וצולמה על ידי ש.מזר.

נורית חרוקה. צילם: שמואל מזר ©
מימין – מראה כללי, כתמים על העלים; משמאל – הצמח מבצבץ מבין עלי השלכת
להגדלה – לחצו על התמונות

להלן תיאור קצר של הצמח כפי שנצפה ב 12.3.18: צמח רב שנתי, דומה ל**נורית הלב**. גדל במדרון הררי בצל יער של אלונים נשירים. הלבלוב מתחיל לאחר הפשרת השלגים, מתחת לכסות עלי השלכת של הסתיו הקודם. הצמח מוציא עלים בעלי פטוטרת קצרה; קוטר טרף העלה כ-4-5 ס"מ, שפתו חרוקה, לעיתים בעל כתמים כהים. הפרחים בודדים על גבעולי הפריחה, לפרח 3 עלי גביע (בפרח אחד היו 5 עלי גביע). הכותרת צהובה וקוטרה כ-12 מ"מ, מכילה 5-8 עלי כותרת שאורכם 6 מ"מ. הפרי כדורי. לאחר הפריחה מתכופפים הגבעולים ומטמינים את הפירות באדמה.

נורית חרוקה. צילם: שמואל מזר ©
שפת העלה חרוקה; 3-5 עלי גביע; 5-8 עלי כותרת, קוטר הכותרת כ-12 מ"מ.
להגדלה – לחצו על התמונות

נורית חרוקה היא מין אירופי אשר החרמון מהווה עבורו גבול תפוצתו הדרומי בעולם. הפרח דומה מאוד לזה של **נורית הלב** אך לעומת **נורית הלב** הגדלה בחורש לח בצפון הארץ ולה עלי דמוי לב תמימים, העלים של **נורית חרוקה** בעלי דגם עגול כדורי ושפתם חרוקה. עוקצי הפירות נטמנים באירופה בתוך הקרקע. גדל בצל יער האלונים בחגורה ההררית של החרמון באדמת נשר עבה.

נורית הלב ו**נורית חרוקה** הופרדו לאחרונה מהסוג **נורית** *Ranunculus* ונכללו בסוג נפרד **פיקריה** *Ficaria*. סוג זה נבדל מהסוג נורית בכך שיש לו 3 עלי גביע בפרח בלבד ולא 5. זו הפעם הראשונה שתמונות של פרחי נורית חרוקה מתועדים בישראל.

ספרות:

שמידע א ופולק ג 2017 סיכום השתלמות כלנית בחרמון 10-11.5.17
/kalanit.org.il/**sikum-hermon-5-2017**

==========

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: מזר ש ושמידע א 2018 נורית חרוקה Ficaria ficarioides – צמח צפוני נדיר ביותר נתגלה פעם שניה בחרמון לאחר ארבעים שנה, חדשות בוטניות, כתב-עת "כלנית" מספר 5.

https://www.kalanit.org.il/ficaria-ficarioides-news